

دقت و تأمل

نَهْ بِالْتَفَكْرِ قَلْبِكَ
دَلْ خَوْشِ رَا بَانَ دِيشَه
و تَفَكْر يَدَار كَرْدَان
(علی عابہ السلام)

• مبارزه با سہل انگاری

• بررسی و کنترل غیر مستقیم

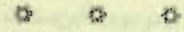
• احتیاطات خطرناک

مبارزه با سہل انگاری

راه زندگی همیشه هموار نیست ، در آن پستی و بلندی های زیادی چشم میخورد ، با اینکه در دور نمای زندگی دنیا ، تلخ و شیرین هر دو در کنار یکدیگر دیده میشوند ، ولی بدون تردید مقداری از مشکلات زائیده روحیات ناصحیح افراد است ، و این انسان ها هستند که بر دشواری های زندگی مافزایند ، و اگر روزی موازات پیشرفت های علمی و صنعتی ، انسانها بتوانند با برخورداری از اصول اساس تربیت ، نواقص فردی و اجتماعی را بر طرف سازند ، اگر مدینه فاضله افلاطونی بر جود نیابد ؛ لا اقل مقداری از مشکلات کاهش یافته زندگی را در کام افراد گوارا تر خواهد نمود .

بررسی های اجتماعی این واقعیت را آشکار میسازد ، که یکی از عوامل پیدایش مشکلات ، روح سہل انگاری است ، شاید عده ای باور نکنند که زبان های جبران ناپذیری ، دوائر همین روح غلط ، در تمام شئون زندگی بروز و ظهور می کند ، ولی مطالعات دقیق اجتماعی پرده از روی عواقب آن بر میدارد ، پس جوانی که در دوران بحرانی تحصیلات قرار دارد ، و پایان فعالیت های تحصیلی او نزدیک است ، دوائر يك برخورد يك نگاه و تبسم هوس - انگیز ، تمام برطنین های زندگی خود را فراموش کرده ، بدون مطالعه و دقت ، و رعایت تناسب خانوادگی ، حاضر میگردد با فرد غیر متناسبی ازدواج کند ، یا اینکه تشکیل خانواده و انتخاب همسر یکی از مشکلات پرمراحل زندگی است ، سعادت و بدبختی زن و مرد ،

بر محور این انتخاب دوره بپردازند ، آیا می توان بایک هوس خام و نپخته ، اساس زندگی مشترک را پیریزی کرد ؟ آیا عقل اجازه میدهد ، که آدمی در موقع نتیجه گیری محاسبات خود را رها کرده ، آینده درخشان خود را فدای یک هوس زودگذر نماید ؟

بررسی و کنترل غیر مستقیم

پسران و دختران اجتماع کنونی برخلاف گذشت تا حدودی از امکانات برخوردار هستند ؛ و اولیاء نامرشد قدرت ابرار تحصیل و پیشرفت را در اختیار آنان قرار میدهند ، ولی بزرگترین اشتباهی که غالب خانواده ها مرتکب میشوند ، اینست که آزادی بی حد و حسابی بفرزندان خود ، میدهند که در آن هیچ نوع کنترل و بررسی وجود ندارد ، و بطور مسلم آزادی بی حد و محصور ، خود عامل انحراف و لغزش است ، این نوع مسامحه ها کار را بجائی میکشاند که پسران ناگهان فرزندانشان خود را ، درینجلاب مسااجتماعی غوطه ور می بینند ، آیا می توان سهل انگاری اولیاء را در این قسمت تأیید کرد ؟

جوانانی که امروزه در پشت میله های زندان ، بجرم اعتیادهای خطرناک قرار گرفته اند ، اگر از روز نخست جزئیات رفتار و کردارشان ، بطور غیر مستقیم مورد بررسی قرار می گرفت و انزوها و اشتباهات آنان ، با اصول صحیحی تذکر داده شده راهنمایی میشدند ، امروزه کارشان بدینجا کشیده میشود .

باید اعتراف کنیم که روح سهل انگاری ، در نوع افراد اجتماع ما وجود دارد ، کارها بر اساس دقت و اهتمام انجام نمیگردد ، حالت گریز از انجام مسئولیت بیشتر چشم میخورد ؛ همه میخواهند شواهر امر رعایت شود ، کمتر افرادی هستند که کار نیک را برای نیکی آن ، بر اساس واقعیت انجام دهند ، در نتیجه بتدریج روح دقت و کنجکاوی از بین میرود ، و مسلم است که اجتماع سهل انگار ، نمی تواند با قافله تمدن همراه باشد ، اولیاء باید در نظر داشته باشند ، که از دوران کودکی فرزندانشان خود را افرادی دقیق و موشکاف بار آورند . اگر آمار گیری دقیق از امتحانات دبیرستانی پاکستانورها بعمل آید ، معلوم میشود که بسیاری از شکست خوردگان در امتحانات ، جزه کسانی بوده اند که بر اساس یک اشتباه و مسامحه ، سر نوشت آنان دگرگون شده است .

برای جبران این نوع شکست ها ، باید راهنمایان من گشته بنادوبن گوناگونی فرزندانشان اجتماع را بطوری تربیت کنند که در هیچ کاری دچار سهل انگاری و مسامحه نباشند ، حتی در ورزش و بازیهای کودکانه ، آنان را افرادی اصولی و دقیق بار آورند ،

چه در غیر این صورت روح اشتباه کاری بتدریج در آنان قوت یافته ، فردا در زندگی اجتماعی ، افرادی مسامحه کار بار خواهند آمد . دسکارت که تحلی در علوم ریاضی بوجود آورد ، و خندسه را از رکورد خارج نموده هندسه تحلیلی را چشمان علم تقدیم داشت ، از همان خردسالی کودکی هشیار و دقیق بود . در هیچ کاری مسامحه نمیگردد ، در انجام کارها دقیق بود ، بر اساس همین شخصیت اخلاقی ، در سن هشت سالگی پدرش او را فیلسوف کوچک لقب داد . بسیاری از کشورگشایان در او خردنگی ، و قش موامل شکست خود را بررسی نمایند ، پس از مطالعه برای آنها روشن میگردد که یک مسامحه و اشتباه ، عامل شکست آنان بوده است . بطوریکه اگر ناپلئون در جنگ واترلو نبی از لشکریان خود را از جبهه جنگ دور نگرفته بود ، دچار شکست نشده ، سوغات تاریخ دگرگون نمیکردید .

لحظات خطرناک

تاریخ گرواهی میدهد که عده ای از سیاستمداران و زمامداران در موقعیت های خاصی تصمیماتی گزیده بودند ، که پس از گذشت زمان برای آنان روشن شده ، که در گرفتن آن تصمیم ، راه شتاباندا پیوسته بوده اند ؛ و اگر کسی در گرفتن آن تصمیم مسالمله و دقت میکردند ، هرگز بیزان های جبران ناپذیری گرفتار نمیشدند . موضوعی که باید توجه کاملی بر آن داشت ، اینست که در مواقع بحرانی آدمی دچار ناراحتی های سختی میشود ، در چنین اوقاتی از گرفتن هر نوع تصمیم عجولانه باید اجتناب کرد ، چه در حالت بحرانی نیروی عقل انسان نمی تواند همه جهات تصمیم را بخوبی بررسی کند .

تنها چیزی که مورد توجه قرار میگیرد قاطعیت و برنگی است ، روی همین جهت بسیاری از تصمیماتی که در موارد بحرانی گرفته میشود ، قابل اعتماد نمیباشد .

مگامی که نادر شاه برای جنبان عازم شمال ایران بود ، تیری بسوی او رهاشد ، باروی تمام رخس گریدید ، بدخواهان رضاقلی میرزا فرزندشاه را عامل این خیانت بردگ قلنداد نمودند ، نادر پس از بازگشت شاهزاده را مورد بازجویی قرار داد ، پیداست در محکمه ای که قاضی و مدعی آن ، نادرشاه و محکوم شاهزاده باشد ، نتیجه بازجویی چگونه خواهد بود ؟ نادر در سخت ترین مرحله زندگی دچار خشم شده ، دستور داد که فرزندش را کور نمایند . این دستور بزودی انجام گرفت ، ولی هر لحظه که از زمان آن فرمان بیرحمانه میگذشت ، بینگهای رضاقلی میرزا بیشتر آشکار میگشت ، در نتیجه آشفنگی روحی نادر افزایش می یافت ، مرور زمان نادر را متوجه این واقعیت تلخ نمود که چگونه در باره چنین تصمیم خطرناکی جانب دقت و تأمل را روانداشته ، در اجراء آن شتاب نموده است .